

На основу члана 45. став 1. алинеја 5. Статута Црвеног крста Србије, Управни одбор Црвеног крста Србије, на седници одржаној 11. септембра 2007. године, донео је

У П У Т С Т В О **о дифузији у Црвеном крсту Србије**

Појам и циљеви дифузије

1. Дифузија је активност ширења знања о међународном хуманитарном праву, Основним принципима Међународног покрета црвеног крста и црвеног полумесеца (у даљем тексту: Основни принципи) и другим хуманитарним вредностима које заступа и развија Међународни покрет црвеног крста и црвеног полумесеца (у даљем тексту: Међународни покрет).

2. Дифузија је статутарна обавеза Црвеног крста Србије, у складу са чланом 3. Статута Међународног покрета. Такође, дифузија је израз непосредног интереса националног друштва да доприноси јачању опште заштите жртава оружаних сукоба.

Дифузија је, у складу са чланом 11. Статута Црвеног крста Србије (у даљем тексту: Статут) редовна и статутарна обавеза Црвеног крста Србије и свих организација у његовом саставу: покрајинских организација, градских организација и организација у градовима и општинама.

3. Циљеви дифузије су:

- да се шири знање о међународном хуманитарном праву које се примењује у случајевима оружаних сукоба и о обавезама Републике Србије и Црвеног крста Србије;
- да се шири знање о Основним принципима;
- да се шири знање о другим хуманитарним вредностима које заступа и унапређује Међународни покрет и Црвени крст Србије као његов саставни део;
- да се шири знање о активностима и делатностима које спроводи Црвени крст Србије;
- да доприноси регрутовању нових чланова Црвеног крста Србије;

Циљне групе дифузије

4. Црвени крст Србије активности дифузије организује за чланове Црвеног крста Србије и друге циљне групе.

Црвени крст Србије, као помоћни орган надлежних власти у хуманитарној области у Републици Србији, спроводи активности дифузије првенствено за следеће циљне групе:

- здравствене раднике;
- наставно особље у школама, на факултетима и високим и вишим школама;
- невладине организације и организације цивилног друштва;
- ученике основних и средњих школа, студенте и друге младе;
- правосудне органе.

5. Црвени крст Србије, остварује сарадњу са Војском Србије у спровођењу планова и програма дифузије за припаднике оружаних снага, по посебним плановима и програмима те сарадње.

6. Црвени крст Србије спроводи програме дифузије и за друге циљне групе дифузије које за то покажу интересовање или које Црвени крст Србије идентификује као посебне циљне групе.

Организација дифузије у Црвеном крсту Србије

1. У Секретаријату Црвеног крста Србије се обезбеђује координација активности дифузије у свим организацијама из тачке 2. овог упутства.
2. Активности дифузије у Црвеном крсту Србије се спровode преко осам центара за дифузију, и то: Београд, Нови Сад, Косовска Митровица, Ниш, Крагујевац, Краљево, Зајечар и Ужице.
3. Центри из тачке 8. овог упутства су одговорни за спровођење дифузије у покрајинским, градским и организацијама у градовима и општинама одређеним посебном одлуком Управног одбора Црвеног крста Србије о територијалној надлежности центара за дифузију, која је у прилогу овог упутства и чини његов саставни део.
4. Центром за дифузију руководи координатор центра који има једног помоћника. Координатор и помоћник координатора су волонтери, образовани и оспособљени за обављање послова координације рада центра.
5. Организације у градовима и општинама у чијим се седиштима налази седиште центра за дифузију одређују једног професионалног радника задуженог за помоћ и сарадњу са координатором, односно помоћником координатора. Обавеза тог професионалног радника да помаже координатору, односно помоћнику координатора се предвиђа у опису послова тог радника.

12. Центар за дифузију своје активности спроводи ангажовањем дифузера који су образовани и оспособљени за активности дифузије у том центру.

За сваки центар се обучава број дифузера који се утврђује планом центра за дифузију, у зависности од броја организација у којима се спровode активности дифузије, величине територије коју покрива центар, саобраћајним условима и другим околностима.

13. Центар за дифузију се опрема неопходном техничком опремом за извођење програма дифузије и неопходном литературом за припремање и усавршавање дифузера за извођење активности.

Дифузер

14. Дифузери су волонтери и професионални радници у организацијама Црвеног крста, који су посебно обучени и оспособљени за планирање и спровођење активности дифузије.

Дифузери активности дифузије спровode према плановима и програмима центра за дифузију у коме се воде у евиденцији дифузера.

15. Избор кандидата за дифузере врши координатор центра за дифузију у сарадњи са помоћником координатора и секретаром организације Црвеног крста за коју се врши избор дифузера.

При избору кандидата за обуку за дифузера координатор води рачуна о потреби организација за које је надлежан центар за дифузију и настоји да свака организација за коју је центар надлежан има најмање једног обученог дифузера.

16. Кандидат за дифузера треба да испуњава следеће услове:

- да изрази јасну спремност да се бави пословима дифузије у својој организацији и да заврши обуку за дифузера;
- да потпише изјаву о прихватању обавеза дифузера, која је у прилогу и представља саставни део овог упутства;
- да има изражену способност комуникације;
- да показује висок степен толеранције у односу са другима;
- да прихвата све обавезе члана Црвеног крста Србије;
- да познаје рад на компјутеру (обрада текста, припрема презентација, коришћење интернета).

Пожељно је да дифузер познаје енглески или француски језик.

Координатор, у сарадњи са помоћником координатора, пре коначног избора кандидата за дифузера је дужан да га упозна са обавезама дифузера и да са њим обави посебан интервју, да би се уверио да кандидат испуњава све услове да обавља послове дифузера.

17. Кандидат за дифузера је обавезан да заврши обуку за дифузера, по плану и програму обуке за дифузере Црвеног крста Србије.

Обуку за дифузере планира стручни сарадник надлежан за координацију дифузије у седишту Црвеног крста Србије, на основу захтева центара за дифузију.

Обука се организује у једном од центара за дифузију, начелно, за потребе више центара за дифузију. Обука дифузера се може организовати за највише 25 дифузера у једној групи.

18. По завршеној обуци, дифузер се уводи у евиденцију дифузера која се води у центру за дифузију, према посебном обрасцу, који је у прилогу овог упутства и чини његов саставни део.

Дифузер који заврши обуку стиче звање дифузера и добија посебну легитимацију дифузера Црвеног крста Србије.

Дифузер се ангажује у спровођењу планова и програма дифузије под контролом координатора центра, његовог помоћника или самосталног дифузера. Подаци о ангажовању дифузера се уписују у евиденцију дифузера по обрасцу из става 1. ове тачке.

19. На предлог координатора центра за дифузију, дифузер стиче звање самосталног дифузера. Услов за стицање звања самосталног дифузера је најмање две године успешног рада дифузера под контролом координатора, његовог помоћника или самосталног дифузера. У току две године рада дифузер треба да буде ангажован на најмање 15 активности дифузије.

Стицање звања самосталног дифузера се констатује посебном одлуком координатора центра за дифузију која садржи образложење о испуњавању услова за стицање тог звања.

20. Самостални дифузер је овлашћен за планирање и припрему програма дифузије у својој организацији. Поред тога, самостални дифузер се ангажује по плановима и програмима координатора центра за дифузију за помоћ организацијама у надлежности центра које за то немају развијене капацитете у припреми планова и програма дифузије и развоју капацитета те организације за дифузију.

21. Координатор центра за дифузију податке из евиденције дифузера доставља стручном сараднику у Црвеном крсту Србије, који води централну евиденцију дифузера у Црвеном крсту Србије.

Подаци се достављају посебно за дифузере, а посебно за самосталне дифузере.

Координатор центра за дифузију редовно доставља све промене у подацима о евиденцији дифузера.

Надлежност центара за дифузију

22. Центри за дифузију су главни носиоци дифузије у Црвеном крсту Србије, који остварују следеће циљеве:

- ширење круга лица обухваћених дифузијом;
- равномерну заступљеност циљних група дифузије;
- укључивање већег броја младих у програме дифузије, посебно деце у основним и средњим школама и студената;
- избор нових дифузера, праћење њиховог рада и усавршавање;
- осавремењивање метода и програма дифузије;
- сарадњу са другим центрима за дифузију;
- прилагођавање програма дифузије локалним условима;
- информисање шире јавности о значају и обавези спровођења дифузије и активностима центра за дифузију.

23. Центри су надлежни за обављање следећих послова у активностима дифузије:

- планирање дифузије за потребе центра и подношење планова и програма стручном сараднику у Црвеном крсту Србије;
- припрему планова рада и активности центра;
- подношење планова за активности дифузије стручном сараднику у Црвеном крсту Србије;
- контролу рационалног коришћења финансијских и материјалних средстава која се додељују центру за спровођење конкретних активности;
- обраду финансијских и других докумената за правдање додељених и утрошених средстава, по поступку утврђеном у сарадњи са партнером који средства обезбеђује;
- подношење предлога за образовање нових и усавршавање дифузера;
- реализовање усвојених планова и програма дифузије;
- праћење рада дифузера, помоћ дифузерима у планирању дифузије, спровођењу планова рада и вођење евиденције о дифузерима;
- обезбеђивање материјалних средстава за програме дифузије на подручју деловања центра;
- планирање потребних материјалних средстава која не могу да се обезбеде на нивоу центра и подношење предлога за обезбеђивање тих средстава;

- помоћ државним органима, невладиним и другим организацијама на подручју деловања центра у организовању активности дифузије;
- сарадњу са средствима информисања и информисање јавности на подручју деловања центра о значају иу активностима дифузије и деловања центра;
- праћење примене прописа о употреби и заштити знака и назива црвеног крста и других знакова прердвђјених у Женевским конвенцијама и Допунским протоколима;
- помоћ и сарадњу са другим службама у организацијама у организовању активности које се могу користити и за дифузију;
- пријем и обраду извештаја дифузера о изведеним активностима дифузије и извештавање Црвеног крста Србије о свим изведеним активностима.

Планирање дифузије

24. Управни одбор Црвеног крста Србије усваја Стратешки план дифузије за период од четири године.

Стратешким планом се дефинишу главни циљеви дифузије и развој капацитета за дифузију за четворогодишњи период.

У припреми Стратешког плана дифузије, поред стручног сарадника за дифузију у Црвеном крсту Србије учествује и Комисија за међународно хуманитарно право Црвеног крста Србије.

25. На основу Стратешког плана дифузије до краја децембра текуће године за наредну годину стручни сарадник за дифузију у Црвеном крсту Србије припрема План акције дифузије.

План акције обихвата све активности дифузије и развој капацитета од значаја за Црвени крст Србије у целини.

Предлог Плана акције се доставља координаторима центара за дифузију на разматрање. Коначан План акције дифузије за наредну годину се усваја на састанку координатора свих центара за дифузију, најкасније до краја јануара текуће године за наредну годину.

26. На основу Плана акције центри за дифузију припремају своје годишње планове за дифузију, најкасније до 10. фебруара за наредну годину.

Својим годишњим плановима центри за дифузију су обавезни да планирају активности које су Планом акције предвђјене као активности за Црвени крст Србије у целини.

Поред тих активности, центри за дифузију својим плановима предвђјају и активности које су од значаја за центар и организације које центар покрива, узимајући у обзир локалне потребе и околности.

Центри су дужни да своје годишње планове доставе стручном сараднику у Црвеном крсту Србије најкасније до 20. фебруара текуће године за следећу годину.

Реализација планова за дифузију

27. Центар за дифузију аутономно реализује активности усвојене планом дифузије, према планираним роковима.

Уколико је планом дифузије предвиђено да центру за дифузију треба помоћ за реализацију плана дифузије, захтев за помоћ се доставља стручном сараднику у Црвеном крсту Србије најкасније до 15. у текућем месецу за наредни месец.

28. Захтев за помоћ мора да садржи потпуни опис помоћи која је центру неопходна за спровођење планиране активности. Уколико се тражи помоћ у финансијским средствима, захтев мора да садржи спецификацију свих трошкова.

29. Стручни сарадник за дифузију у Црвеном крсту Србије мора до 25. у текућем месецу да обавести центар за дифузију о томе да ли је његов захтев за помоћ прихваћен и у коликом обиму.

30. Центар за дифузију доставља до 30. у текућем месецу стручном сараднику податке о свим планираним активностима за следећи месец, укључујући и активности за које је одобрена помоћ, по датуму, времену и месту одржавања.

Извештавање

31. Центар за дифузију је обавезан да стручном сараднику достави извештај о активностима дифузије за претходна три месеца најкасније у року од 15 дана по истеку тромесечја. Извештајем се обухватају све активности које су спроведене, у писменом облику, по обрасцу за извештавање, који је у прилогу овог упутства и чини његов саставни део.

32. Извештај центра за дифузију треба да обухвати све активности које су спроводили сви дифузери у свим организацијама за које делује центар и мора да буде достављен тачно према предвиђеном садржају.

Посебну пажњу координатори треба да посвете деловима извештаја који се односе на оцену успешности активности, постигнуте резултате, уочене недостатке и рад дифузера.

33. Центар за дифузију који не достави извештај из тачке 31, не може да захтева помоћ за спровођење програма за наредни месец, осим ако не постоје посебно оправдани разлози због којих извештај није достављен.

Уколико постоје разлози из става 1. ове тачке, центар за дифузију је дужан да о томе, пре истека рока за подношење извештаја, обавести стручног сарадника за дифузију у Црвеном крсту Србије.

34. Центар за дифузију је, поред извештаја из тачке 32. овог упутства дужан да достави посебан финансијски извештај за сва средства која су му одобрена као помоћ у реализацији одређених активности. Тај извештај мора да садржи оригиналне рачуне о свим трошковима, као и све податке предвиђене процедурама за извештавање договореним са партнером који обезбеђује помоћ.

35. До 5. јанура сваке године, центар за дифузију је дужан да стручном сараднику у Црвеном крсту Србије достави збирни извештај о активностима дифузије у току претходне године.

36. Стручни сарадник за дифузију до 30. јануара сваке године припрема извештај о дифузији у току претходне године, на усвајање надлежним органима Црвеног крста Србије, по поступку и на начин одређене за подношење годишњег извештаја у Црвеном крсту Србије.

Пре стављања на Дневни ред надлежног органа Црвеног крста Србије, о извештају расправља и даје мишљење Комисија за међународно хуманитарно право.

37. Рокови за планирање, реализацију и извештавање могу бити промењени у складу са захтевом донатора.

П р е д с е д н и к
Црвеног крста Србије
проф. др Драган Радовановић